

2/2020 | Tietoa lääkepoliittisen päätöksenteon tueksi

Lasten ja nuorten psykoosilääkkeiden käyttö on lisääntynyt 10 vuodessa

E. Varimo, L.K. Saastamoinen, H. Rättö, H. Mogk, E.T. Aronen

Lasten ja nuorten psykoosilääkitys vaatii huolellista seurantaa



- Lasten ja nuorten psykoosilääkkeiden käyttö tulisi aina tarkoin punnita huomioiden mahdolliset haitat ja hyödyt.
- Psykoosilääkityksen vastetta ja mahdollisia haittavaikutuksia tulisi seurata tarkoin.
- Hyödyttömät psykoosilääkitykset tulisi lopettaa.
- Psykoosilääkitys tulee olla aina osana muuta lasten ja nuorten psykiatrista hoitoa.

Psykoosilääkkeiden käyttö Suomessa lapsilla ja nuorilla

Psykoosilääkkeiden käyttö lapsilla ja nuorilla on lisääntynyt viimeisen vuosikymmenen aikana useissa maissa. Käytön ilmaantuvuutta ei aikaisemmin ole tutkittu Suomessa. Suomessa ja muualla maailmassa psykoosilääkkeitä käytetään lapsilla ja nuorilla pääasiassa käytöshäiriöiden, ahdistuneisuuden ja unettomuuden hoidossa. Näin ollen psykoosilääkkeiden käyttö on suurelta osin virallisen käyttöaiheen ulkopuolista käyttöä (off-label). Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää lasten ja nuorten psykoosilääkkeiden käyttöä Suomessa.

Keskeiset tulokset

- Suomessa alle 18-vuotiaiden lasten ja nuorten psykoosilääkkeiden ensikäyttäjien

ilmaantuvuus on lähes kaksinkertaistunut vuosien 2008 ja 2017 välisenä aikana.

- Ensikäyttäjien määrän kasvu oli suurinta 13-17-vuotiailla.
- Käytön kasvu oli nopeampaa tytöillä kuin pojilla, erityisesti kahden viimeisimmän seurantavuoden aikana.
- Vuosi 2011 oli käännekohta, jolloin tytöt ohittivat pojat psykoosilääkkeiden ensiostajien määrässä ja ketiapiini ohitti risperidonin yleisimpänä psykoosilääkkeenä.

Tutkimuksen aineisto ja menetelmät

Tutkimusaineisto perustuu Kelan lääkeosto- ja vammaistukirekistereihin 2008–2017. Tutkimuksen ajanjaksona tehtiin 70 000 psykoosilääkeostoa 1–17-vuotiaille. Heistä poimittiin 26 353 lasta ja nuorta, joille psykoosilääkitys aloitettiin ensimmäistä kertaa.

Lisälukemista

Varimo E. et al. New Users of Antipsychotics Among Children and Adolescents in 2008–2017: A Nationwide Register Study. *Front. Psychiatry*, 24 April 2020.
<https://doi.org/10.3389/fpsy.2020.00316>

Lisätietoja

Eveliina Varimo, tohtorikoulutettava, lastenpsykiatriaan erikoistuva lääkäri
eveliina.varimo@helsinki.fi
Helsingin yliopistollinen sairaala, Lasten- ja nuorten sairaudet
Helsingin yliopisto, lastenpsykiatria

Leena Saastamoinen, tutkimuspäällikkö, dosentti
leena.saastamoinen@kela.fi
Kela

Eeva Aronen, Lastenpsykiatrian professori, ylilääkäri
Helsingin yliopisto ja
Helsingin yliopistollinen sairaala, Lasten- ja nuorten sairaudet,
Lastenpsykiatria
eeva.aronen@hus.fi

Ei sidonnaisuuksia

Policy Brief on tutkimusryhmän laatima. Vastuu sisällöstä ja jakelusta kuuluu tutkimusryhmälle. Ratti-tutkimusverkosto ja julkaisualustan ylläpitäjä eivät vastaa yksittäisten Policy Briefien sisällöstä.